

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către partea vătămată Iliuța Cătălin și de către avocatul Guțu Tatiana în numele inculpatei Pelin Lilia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 februarie 2020, în cauza penală în privința lui

Pelin Lilia XXXXX, născută la
XXXXX.

Termenul de examinare:
prima instanță: 12.08.2014 – 04.12.2018
instanța de apel: 10.01.2019 – 21.02.2020
instanța de recurs: 01.06.2020 – 23.12.2020

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia (sediul Rîșcani) din 04 decembrie 2018, **Pelin Lilia** a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip deschis, pentru femeii, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani.

În conformitate cu art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea executării pedepsei sub formă de închisoare, pe un termen de probațiune de 2 ani.

Acțiunea civilă înaintată de partea civilă Iliuța Corina a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea de la Pelin Lilia în beneficiul lui Iliuța Corina suma de 7109,19 lei cu titlu de prejudiciu material și moral.

2. În sentință prima instanță a constatat în fapt că:

Pelin Lilia, la 13 august 2013, aproximativ la ora 21:30, deplasându-se la volanul automobilului de model „Volkswagen Passat”, cu numărul de înmatriculare XXXXX XXXXX, pe traseul R-7 Costești-Rîșcani, din direcția or. Costești spre sat. Gălășeni din raionul Rîșcani, ajungând în apropierea benzinăriei companiei Lukoil-Moldova din s. Petroșani, raionul Rîșcani, nu a respectat regimul de viteză, nu a ținut cont de situația rutieră, după care ieșind pe partea opusă a traseului, a tamponat motoreta de model „Delta EX-

50QT-B" condusă de minorul Iliuța Cătălin, care se deplasa regulamentar în întâmpinare.

În rezultatul accidentului rutier, conform raportului de expertiză medico-legală nr.82"D" din 30.06.2014, lui Iliuța Cătălin i-au fost cauzate vătămări corporale grave periculoase pentru viață sub formă de: traumă cranio-cerebrală manifestată prin comoție cerebrală; fractură închisă a femurului stîng în 1/3 medie și distală, cu deplasarea fragmentelor, fractură închisă a ambelor oase a antebrațului drept 1/3 distanță, plăgi contuze, excorații în regiunea feței, corpului și membrilor.

Astfel, Pelin Lilia, conducând mijlocul de transport, a încălcat prevederile pct. 45 alin. (1) lit. a), b), d) al Regulamentului Circulației Rutiere, potrivit cărora, conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, de situația rutieră și prevederile pct. 42 alin. (2) al aceluiași Regulament, potrivit căruia, în afara localităților conducătorii trebuie să conducă vehiculele cât mai aproape de marginea dreaptă a carosabilului - încălcări care sunt în legătură cauzală directă cu producerea accidentului rutier și consecințele survenite.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Avocatul Țurcanu Ion în numele părții vătămate Iliuța Cătălin, prin care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatei să-i fie aplicată o pedeapsă mai aspră, și să fie admisă integral acțiunea civilă, privind încasarea prejudiciului material și moral.

În motivarea apelului a menționat că:

- pedeapsa aplicată este prea blândă, luând în considerație consecințele comiterii infracțiunii, caracterul grav al leziunilor corporale, faptul că victima pe parcursul a 4 ani a suferit câteva intervenții chirurgicale complicate, o perioadă îndelungată a fost imobilizat la pat, la vârstă fragedă;

- instanța neîntemeiat a respins majoritatea probelor, care confirmă mărimea pagubei materiale, mai ales cele legate de alimentarea specială a bolnavului, cu alimente bogate în calciu și vitamine, pentru întărirea oaselor și a celor legate de îngrijirea bolnavului, diferite geluri, șervețele antiseptice, pentru dezinfectarea și regenerarea rănilor, a masajului pentru menținerea mușchilor în tonus, ajungând la concluzia că paguba materială constituie doar 9109,19 lei;

- contrar prevederilor art. 1423 Cod civil, instanța a apreciat mărimea pagubei morale în mărime de 30 mii lei, ceea ce nu poate constitui o satisfacție morală, pentru un copil de 13 ani, care un timp îndelungat a fost imobilizat la pat, a fost nevoit să sufere dureri fizice și suferințe morale de lungă durată, legate de câteva intervenții chirurgicale complicate și de reabilitarea ulterioară după fiecare operație, și de faptul că până în prezent piciorul traumatizat nu funcționează normal și îi provoacă dureri fizice.

3.2. Avocatul Vangheli Vitalie în numele inculpatei Pelin Lilia, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu dispunerea aplicării față de inculpată a Legii nr. 210 din 29 iulie 2016, privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, și liberarea inculpatei de răspundere penală.

În motivarea apelului, avocatul a menționat că:

- instanța de fond la stabilirea pedepsei nu a luat în considerație faptul că ultima a recunoscut integral vina în săvârșirea infracțiunii incriminate se, căiește sincer de cele comise, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, este caracterizată pozitiv la locul permanent de trai, a recuperat prejudiciul cauzat prin infracțiune în valoarea totală de 39109,19 lei, pe parcursul urmăririi penale, permanent a acordat părții vătămate Iliuța Cătălin, ajutor material și financiar. Până la examinarea cauzei a achitat prejudiciul în valoare 35700 lei, dintre care 18500 prejudiciul material și 17200 prejudiciu moral. După pronunțarea sentinței, a achita diferența prejudiciului moral în valoare de 7109.10 lei, stabilit de instanță.

- inculpata are la întreținere 2 copii minori, pentru prima dată a comis o infracțiune;

- a considerat că instanța de fond corect a determinat cuantumul prejudiciului cauzat, astfel circumstanțele cauzei întrunesc toate condițiile pentru aplicarea amnistiei cu eliberarea inculpate de răspundere penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 februarie 2020, apelul declarat de către avocatul Vangheli Vitalie în numele inculpatei **Pelin Lilia** a fost respins.

Apelul declarat de către avocatul Țurcanu Ion în numele părții vătămate Iliuța Cătălin a fost admis, sentința casată parțial în latura civilă, cu adoptarea unei hotărâri noi, prin care:

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Iliuța Cătălin, dispunându-se încasarea de la Pelin Lilia în beneficiul lui Iliuța Cătălin prejudiciul material în sumă de 67.661 (șaizeci și șapte mii șase sute șizeci și unu) lei, și prejudiciul moral în sumă de 100.000 (una sută mii) lei și cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 8500 (opt mii cinci sute) lei.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că la examinarea cauzei instanța de fond a dat eficiență prevederilor art. 93-101, 26-27 Cod de procedură penală, cercetând cauza sub toate aspectele, a dat aprecieri probelor prezentate prin prisma pertinentei, concludenței, coroborării lor, și în baza probelor acumulate a reținut starea de fapt și de drept, corect ajungând la concluzia privind vinovăția lui Pelin Lilia în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, fapt ce nu a fost contestat de părți, apelurile fiind declarate în latura pedepsei și în latura acțiunii civile.

La capitolul aplicării pedepsei, instanța de apel a reținut că prima instanță s-a condus de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, la fel și de circumstanțele cauzei. Pedepsa a fost stabilită în limitele sancțiunii art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal. Totodată, instanța de apel a conchis că prima instanță legal și întemeiat a statuat asupra iraționalității executării pedepsei cu închisoare, dispunând în baza art. 90 Cod penal, suspendarea condiționată pe un termen de probațiune, ajungând corect la concluzia că la caz sunt prezente temeiurile pentru aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, iar pedeapsa stabilită va contribui la corectarea condamnatului, precum și la prevenirea săvârșirii de către ea a altor acțiuni infracționale sau de alt ordin, dânsa fiind sub supravegherea organelor care pun în executare sentința și sub pericolul de a executa pedeapsa cu închisoare stabilită în caz dacă va mai admite acțiuni ce sunt incompatibile cu ordinea stabilită de lege.

Având la bază personalitatea inculpatei pentru dispunerea suspendării executării pedepsei cu închisoare, în opinia instanței de apel, prima instanță corect a constatat că inculpata anterior nu a fost condamnată, pentru prima dată a fost trasă la răspundere penală, se caracterizează pozitiv la locul de trai, precum și de comportamentul și atitudinea acesteia după comiterea infracțiunii, care a recunoscut la urmărirea penală, cât și în instanță vinovăția sa în cele incriminate, a conștientizat consecințele comiterii infracțiunii, fiind dispusă și a compensat parțial prejudiciul cauzat părții vătămate, rezultat din accidentul rutier.

Din considerentele expuse, instanța de apel a respins argumentele părții vătămate privind agravarea pedepsei stabilite, considerând că prima instanță corect a ajuns la concluzia că, reeducarea și corectarea inculpatei Pelin Lilia poate avea loc fără izolarea ei de societate, argumentele expuse în apel fiind nejustificate, iar careva temeiuri pentru agravarea pedepsei nu au fost identificate, întrucât prima instanță a aplicat o pedeapsă în limitele prevăzute de lege, motivată și individualizată corect.

Cu referire la solicitarea părții apărării privind aplicarea în privința inculpatei Pelin Lilia a prevederilor Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, și încetarea procesului penal, instanța de apel a respins respectiva solicitare întrucât inculpata Pelin Lilia nu întrunește condițiile necesare pentru aplicarea amnistiei și anume reieșind din faptul că potrivit prevederilor art. 10 alin. (1) al Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, *„Prevederile art. 1—9 nu se aplică persoanei: k) învinuite, inculpate sau condamnate care nu a reparat integral prejudiciul cauzat prin infracțiunea pentru care este urmărită sau, după caz, a fost condamnată”*.

În cazul examinat, instanța de apel a stabilit cu certitudine că inculpata Pelin Lilia nu a reparat prejudiciul material cauzat părții vătămate Iliuța Cătălin, ultimul având pretenții de ordin material și moral față de inculpată.

Cu referire la apelul declarat în numele părții vătămate, instanța de apel a apreciat că concluziile instanței de fond, în ce privește latura civilă, sunt în contradicție cu prevederile art. 387 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, care stipulează că, o dată cu pronunțarea sentinței de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge și numai în cazul excepțional când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile, ar trebui amânată examinarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

Astfel, instanța de apel a considerat că, în cazul dat prima instanță, având la dispoziție dovezile unor sume exacte cheltuite de către partea vătămată, fără temei legal, n-a soluționat acțiunea civilă în fond, admițând-o doar parțial.

Potrivit materialelor dosarului, reprezentantul legal al părții vătămate Iliuța Cătălin - Iliuța Corina în cadrul examinării cauzei în instanța de fond a înaintat cerere de chemare în judecată (v.2, f.d. 245), prin care a solicitat încasarea din contul inculpatei a prejudiciului material în suma de 246752 lei și prejudiciului moral în sumă de 500000 lei, anexând cecuri și bonuri de plată.

Ulterior, reprezentantul legal al părții vătămate Iliuța Corina a înaintat o altă cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat încasarea din contul inculpatei, a prejudiciului material în sumă de 218752 lei, susținând că deja ia fost achitată suma de 28000 lei cu titlu de prejudiciu material, și a prejudiciului moral în sumă de 500000 lei, și a cheltuielilor de asistentă juridică în sumă de 10000 lei. În cererea dată, Iliuța Corina a specificat, că prejudiciul material cauzat constă din cheltuieli pentru motocicleta distrusă în sumă de 10200 lei, hainele distruse - 1300 lei, transportul la spital - 200 lei, și cheltuieli legate de tratamentul medical al părții vătămate, alimentație, transport, conform cecurilor, în sumă totală de 67661 lei, cheltuieli care în mod cert au fost efectuate de partea vătămată în legătură cu infracțiunea comisă și consecințele acesteia.

În așa mod instanța de apel a conchis asupra admitterii parțiale a acțiunii civile înaintate de partea vătămată, în latura prejudiciului material, cu încasarea în beneficiul acestuia a sumelor sus-indicate cu titlu de prejudiciu material, care incontestabil au fost dovedite de partea vătămată prin înscrisurile anexate, adică cecurile și bonurile de plată prezentate de partea vătămată în ședința instanței de apel în original.

În rest în latura prejudiciului material, instanța de apel a respins acțiunea civilă, or, bonurile de plată anexate la materialele cauzei nu fac dovada certă a cheltuielilor efectuate de partea vătămată în sumă de 151091 lei indicată în cea de-a doua cerere de chemare în judecată cu titlu de *alte cheltuieli*. Astfel, nu este cert faptul că cheltuielile date în sumă de 151091 lei au fost efectuate de Iliuța Cătălin și Iliuța Corina în legătură cu

cauza penală dată nefiind indicat în mod desfășurat destinația acestor cheltuieli în suma indicată.

Mai mult, potrivit bonurilor de plată, partea vătămată a efectuat cheltuieli în sumă de 8500 lei pentru asistență juridică, la materialele cauzei fiind anexate bonurile de plată eliberate de avocatul Țurcanu Ion pentru acordarea serviciilor de asistență juridică (v.4, f.d. 1-2).

Altfel, având dovada certă a cheltuielilor efectuate de către partea vătămată pentru asistența juridică, confirmată prin bonurile de plată anexate la materialele cauzei, instanța de apel a considerat oportun de a admite acțiunea civilă în latura dată, or, prin faptul neîncasării în beneficiul părții vătămate a cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice se încalcă dreptul persoanei de a recupera aceste cheltuieli, în măsura în care cheltuielile au fost efectuate în mod real, confirmate prin bonurile de plată.

Totodată, instanța de apel a considerat necesară admiterea parțială a acțiunii civile și în latura prejudiciului moral cauzat părții vătămate, în acest sens reiterând recomandările stipulate în hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 6 din 04.07.2005 *„Cu privire la practica aplicării legislației materiale despre încasarea prejudiciului cauzat părților vătămate”*, unde la pct. 27 se stipulează că: *„în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc (art. 1422 Cod civil). Instanțele de judecată vor avea în vedere că în cazul vătămării integrității corporale sau al altei vătămări a sănătății, precum și în cazurile de deces a victimei, persoanele vătămate au dreptul în conformitate cu art. 1422 și 616 alin. (2) Cod civil (în vigoare la data comiterii infracțiunii) la repararea prejudiciului nepatrimonial (moral) sub formă de despăgubire în bani în suma stabilită de instanțele judecătorești în baza unei aprecieri conforme principiilor echității...”*.

Astfel, reieșind din circumstanțele cauzei și prevederile art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, art. 1423 Cod civil *(în vigoare la data comiterii infracțiunii)*, instanța de apel a conchis asupra dispunerii încasării prejudiciului moral în quantum de 100.000 lei, care este echitabil tuturor circumstanțelor cauzei, precum și faptei comise de inculpată și consecințelor survenite.

5. Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, au declarat recursuri ordinare:

5.1. Partea vătămată Iliuța Cătălin, prin care a solicitat casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea prejudiciului material și moral, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea civilă să fie admisă integral cu dispunerea încasării din contul inculpatei în beneficiul părții vătămate a sumei de 218752 lei cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 500000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

În motivarea recursului, partea vătămată a menționat că:

- în urma săvârșirii infracțiunii, inculpata Pelin Lilia a cauzat părții vătămate Iliuța Cătălin suferințe fizice și psihice pe care le suportă și la moment, astfel, instanța neîntemeiat a admis parțial acțiunea civilă înaintată de partea vătămată, micșorând quantumul prejudiciului moral cât și a cheltuielilor de judecată, deoarece au fost prezentate în cadrul cauzei penale mai multe bonuri de casă pentru achitarea serviciilor medicale și pentru achitarea medicamentelor, bonuri de plată pentru piesele de schimb necesare și pentru efectuarea lucrărilor de reparare a motocicletei, cât și a cheltuielilor materiale suportate în urma accidentului Iliuța Cătălin pe parcursul a 4 ani a suferit mai multe intervenții chirurgicale complicate, o perioadă îndelungată a fost imobilizat la pat, la momentul săvârșirii accidentului având 14 ani;

- suferințele psihice cauzate în urma accidentului sunt incomensurabile, orice sumă de bani neputând duce la refacerea integrală a stării fizice, psihice și stării de existență generală a reclamantului, în forma existentă până la evenimentele din august 2013 (până la accident a fost pasionat de dansuri și fotbal, fiind premiat de mai multe ori la aceste discipline);

- instanța de apel dar și cea de fond neîntemeiat au respins majoritatea probelor, care confirmă mărimea pagubei materiale, mai ales cele legate de alimentarea specială a bolnavului, cu alimente bogate în calciu și vitamine, pentru întărirea oaselor și a celor legate de îngrijirea bolnavului, diferite geluri, spreii, șervețele antiseptice, pentru dezinfectarea și regenerarea rănilor, a masajului pentru menținerea mușchilor în tonus;

- suma de 100 mii lei, nu poate constitui o satisfacție morală, pentru un copil de 14 ani, care un timp îndelungat a fost imobilizat la pat, a fost nevoit să sufere dureri fizice și suferințe morale de lungă durată, legate de câteva intervenții chirurgicale complicate și de reabilitarea ulterioară după fiecare operație, și de faptul că până în prezent piciorul traumatizat nu funcționează normal și îi provoacă dureri fizice, fapte confirmate prin înscrisurile prezentate instanței.

5.2. Avocatul Guțu Tatiana în numele inculpatei, prin care, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 13) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei.

În motivarea recursului avocatul a menționat că:

- pedeapsa stabilită lui Pelin Lilia, este prea aspră, deoarece instanța de fond la stabilirea pedepsei nu a luat în considerație faptul că ultima a recunoscut integral vina în săvârșirea infracțiunii incriminate, s-a căit sincer de cele comise, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, este caracterizată pozitiv la locul permanent de trai, a recuperat prejudiciul cauzat prin infracțiune în valoarea totală de 39109,19 lei, fapt confirmat prin recipisele anexate la materialele cauzei penale, pe parcursul urmăririi penale permanente a acordat părții vătămate Iliuța Cătălin ajutor material bănesc și produsele alimentare necesare. Până la examinarea cauzei penale în instanță deja a achitat prejudiciul în valoare de o 5 700 lei, din care 18500 lei constituie prejudiciul material, iar 17200 prejudiciul moral. După

pronunțarea sentinței, la 14.12.2018 a achitat diferența prejudiciului moral în valoare de 7109,19 lei stabilit de către prima instanță prin sentință;

- instanța de apel neîntemeiat a respins solicitarea părții apărării privind aplicarea în privința lui Pelin Lilia a prevederilor Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, și încetarea procesului penal în privința inculpatei. Motivele pe care le-a invocat Colegiul penal al Curții de Apel Bălți, precum că inculpata Pelin Lilia nu întrunește condițiile necesare pentru încetarea procesului penal în baza prevederilor Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în situația când prejudicial material și moral a fost determinat corect de primă instanță reieșind din legătură de cauzalitate dintre bonurile de plată anexate la cererea de chemare în judecată și prejudiciul material cauzat prin infracțiune;

- la 01.03.2019 a intrat în vigoare noul Cod Civil al R. Moldova Republicat, astfel instanța de apel la examinarea acțiunii civile să o întemeieze potrivit normelor Codului Civil în vigoare la momentul înaintării acesteia. Consideră că instanța de apel nu a determinat corect raporturile juridice existente și norma juridică care urmează a fi aplicată;

- suma de 100 000 lei în calitate de prejudiciu moral, este prea mare. La aprecierea întinderii prejudiciului moral urmează a fi luat în vedere faptul că în martie 2014 partea vătămată a suferit un alt accident care a dus la refracturarea piciorului. Anume acest fapt a condiționat derularea îndelungată a tuturor procedurilor la caz. Dar, această situație urmează a fi apreciată de instanța de recurs, iar inculpata nu poartă nici o vină pentru refracturare și nu poate fi supusă nelimitat la achitarea unor sume către partea vătămată.

6. Referințe asupra recursurilor nu a fost depusă.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestora din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit practicii judiciare constante erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul recursului declarat de către partea vătămată Iliuța Cătălin, Colegiul penal atestă că acest recurent nu a invocat expres nici

unul din temeiurile de drept pentru declararea recursului prevăzute la art.427 alin. (1) Cod de procedură penală, în esență criticile înaintate referindu-se la dezacordul cu soluționarea acțiunii civile de către instanța de apel, recurentul opinând că valoarea prejudiciului material și moral a fost eronat stabilit de către instanță, fiind necesară majorarea acestuia conform acțiunii civile înaintate și anume cu dispunerea încasării din contul inculpatei în beneficiul părții vătămate a sumei de 218752 lei cu titlu de prejudiciul material și a sumei de 500000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Totodată, din conținutul recursului declarat de către partea apărării, Colegiul penal atestă că în calitate de temeiuri pentru recurs au fost invocate prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 13) Cod de procedură penală, în susținerea acestor temeiuri recurentul, în esență invocând că instanța de apel eronat a stabilit mărimea compensației pentru repararea prejudiciului material și moral, iar prima instanță corect a soluționat această latură, inculpata achitând integral suma stabilită prin sentință, astfel, în privința inculpatei urmând a fi aplicată Legea nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, cu încetarea procesului penal.

Analizând decizia atacată în raport cu materialele cauzei, motivele și temeiurile invocate în recursuri, Colegiul penal a stabilit că erorile invocate de către recurenți nu și-au găsit confirmarea, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, decizia emisă cuprinzând atât expunerea instanței asupra tuturor motivelor invocate în cererile de apel, precum și expunerea motivelor pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Potrivit prevederilor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Totodată, conform prevederilor art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Tot aici, Colegiul penal ține să menționeze, că motivarea unei hotărâri reprezintă un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat în speță.

Instanța de recurs menționează că recursurile declarate nu cuprind argumente întemeiate în vederea susținerii solicitărilor înaintate și temeiurilor invocate, în esență alegațiile părților constituind un dezacord cu aprecierile instanței de apel asupra probelor ce se referă la constatarea prejudiciului material și aprecierea mărimii compensației prejudiciului moral.

Potrivit art. 387 alin. (1) Cod de procedură penală, o dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

Cu referire la cuantumul prejudiciului material, stabilit de către instanța de apel la suma de 67.661 lei, Colegiul penal a stabilit că inițial în acțiunea civilă înaintată se solicita încasarea din contul inculpatei a prejudiciului material în suma de 246752 lei, fiind anexate cecuri și bonuri de plată.

Ulterior, reprezentantul legal al părții vătămate, Iliuța Corina a înaintat o altă cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat încasarea din contul inculpatei, a prejudiciului material în sumă de 218752 lei, susținând că deja ia fost achitată suma de 28000 lei cu titlu de prejudiciu material. În cererea dată, Iliuța Corina a specificat, că prejudiciul material cauzat constă din cheltuieli pentru motocicleta distrusă în sumă de 10200 lei, hainele distruse - 1300 lei, transportul la spital - 200 lei, și cheltuieli legate de tratamentul medical al părții vătămate, alimentație, transport, conform cecurilor, în sumă totală de 67.661 lei.

La acest capitol, Colegiul penal consideră că instanța de apel corect a conchis asupra admiterii parțiale a acțiunii civile înaintate de partea vătămată, a sumelor care au fost demonstrate prin înscrisurile anexate, cecuri și bonuri de plată prezentate de partea vătămată în ședința instanței de apel în original, iar în rest instanța de apel corect a respins acțiunea civilă, or, bonurile de plată anexate la materialele cauzei nu fac dovada certă a cheltuielilor efectuate de partea vătămată în sumă de 151.091 lei indicată în cea de-a doua cerere de chemare în judecată, intitulată „*alte cheltuieli*”. Astfel, cheltuielile în sumă de 151.091 lei nu au fost probate ca fiind datorate anume tratamentului și reabilitării părții vătămate în rezultatul comiterii accidentului rutier, or, nu pot fi compensate acele cheltuieli în calitate de prejudiciu material, bonuri de plată care vădit nu se referă la caz.

Cu referire la prejudiciul moral stabilit de către instanța de apel în sumă de 100.000 lei, Colegiul penal opozant criticilor recurenților, menționează că acest tip de prejudiciu nu este supus unor criterii legale prestabilite, ci determinarea lui în concret este lăsată la libera apreciere doar a instanței de judecată. Totodată se reține că, la stabilirea cuantumului despăgubirilor echivalente unui prejudiciu moral se are în vedere o serie de criterii și anume: consecințele negative suferite de cei în cauză pe plan fizic și psihic, importanța valorilor morale lezate, măsura în care au fost lezate aceste valori și intensitatea cu care au fost percepute consecințele vătămării, măsura în care i-a fost afectată situația familială, profesională și socială, precum și situația socială și materială a persoanei recunoscute vinovate, având în vedere că, prin aceste despăgubiri cu rol compensatoriu, se urmărește o reparație justă și echitabilă a prejudiciului moral suferit și nu îmbogățirea fără justă cauză.

În cuantificarea prejudiciului moral aceste condiții sunt subordonate condiției aprecierii rezonabile pe o bază echitabilă corespunzătoare

prejudiciului real și efectiv produs, astfel încât să nu se ajungă la o îmbogățire fără justă cauză a celui care pretinde daune morale.

Despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă persoanei vătămate, având în vedere totodată gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora. În situația daunelor morale, datorită naturii lor nepatrimoniale, o evaluare exactă a acestora în bani nu este posibilă, întinderea despăgubirilor realizându-se prin apreciere raportată la elementele de fapt prin prisma principiului echității.

Potrivit art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, suferințele psihice provocate, etc.

Totodată, Colegiul consideră că urmează a fi menționat faptul că potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.82"D" din 30.06.2014, lui Iliuța Cătălin, ce la data comiterii accidentului avea vârsta de 14 ani, i-au fost cauzate vătămări corporale grave periculoase pentru viață.

Astfel, Colegiul penal conchide că suma de 100.000 lei, stabilită de către instanța de apel în calitate de prejudiciu moral, este în acord cu circumstanțele cauzei, forma vinovăției inculpatei, atitudinea acesteia asupra faptei comise, respectându-se un raport rezonabil de proporționalitate și echitate între fapta comisă și mărimea compensației morale stabilite.

Cu referire la solicitarea părții apărării privind aplicarea în privința inculpatei Pelin Lilia a prevederilor Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, și încetarea procesului penal, Colegiul penal atestă că respectiva solicitare a fost deja examinată de către instanța de apel, care sa expus corect și întemeiat că inculpata Pelin Lilia nu întrunește condițiile necesare pentru aplicarea amnistiei, întrucât potrivit prevederilor art. 10 alin. (1) al Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, *„Prevederile art. 1—9 nu se aplică persoanei: k) învinuite, inculpate sau condamnate care nu a reparat integral prejudiciul cauzat prin infracțiunea pentru care este urmărită sau, după caz, a fost condamnată”*.

În cazul examinat, instanța de apel corect a stabilit că inculpata Pelin Lilia nu a reparat prejudiciul cauzat părții vătămate Iliuța Cătălin, ultimul având pretenții de ordin material și moral față de inculpată.

Prin urmare, instanța de recurs în virtutea corectitudinii și temeiniciei motivării expuse de către instanța de apel, pentru a evita repetări inutile, le acceptă și însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță

internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Așadar, Colegiul penal apreciază ca fiind neîntemeiate argumentele recurenților referitor la existența erorilor de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 13) Cod de procedură penală.

Față de cele ce preced, Colegiul penal atestă că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel, nu a comis erori de drept, care ar genera casarea deciziei adoptate, urmând a fi dispusă inadmisibilitatea recursurilor declarate, ca fiind vădit neîntemeiate.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către partea vătămată Iliuța Cătălin și de către avocatul Guțu Tatiana în numele inculpatei Pelin Lilia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 februarie 2020, în cauza penală în privința lui **Pelin Lilia XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **21 ianuarie 2021.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor